

Buitenland.

Duitsland. Eene Gereformeerde klas-
sis in gevaar.
De confederatie (classis) van Gereformeerde
kerken in Neder-Saksen, die van af 1701 be-
staat en tegenwoordig 7 gemeenten (Celle, Brun-
swijk, Hannover, Bückeburg, Müden, Altona,
Göttingen) omvat, loopt gevaar te verdwijnen.
Dit zou zeer te bejammeren zijn omdat deze
kerken de enige in Duitsland zijn, die een
zuiver Presbyteriaal-Synodale kerkenordening
hebben. Twee gemeenten hebben niet genoeg
draagkracht om haren predikant behoorlijk
traktament te geven. De Pruisische minister
van eeredienst heeft op een tot hem gericht
verzoek geantwoord, dat hij er berouw in had
van staatswege de traktamenten te verhoogen,
daar de confederatie niet het karakter van de
landkerk draagt; terwijl hij geneigd was aan te
nemen, dat zij te beschouwen is als die Luther-
schen, welke zich van de landkerk hebben
afgescheiden. De minister van eeredienst stelde
daarom den gemeente voor zich aan te sluiten
aan de Gereformeerde landkerk van Hannover
onder het koninklijk consistorie van Amick.
Voor dat echter deze voorslag in overweging
genomen wordt, moet men eerst nagaan in welke
verhouding de confederatie tot den staat verkeert.
Door de Gereformeerden van Neder-Saksen wordt
beweerd, dat de Gereformeerde gemeenten niet
als protest tegen de landkerk zijn opgericht,
heiligen wel het geval was bij de gesepareerde
Lutherischen. Men beweert, dat de minister het
voortbestaan der confederatie zoekt te bevoorde-
len, maar men vreest, dat wanneer het advies
van kerkelijke autoriteiten als Dr. Kahl in Ber-
lijn, en Dr. Wach in Leipzig ongunstig voor de
confederatie is, de gemeenten wel genoodzaakt
zullen zijn hare zelfstandigheid te laten varen.
Zij vragen, zou er in Duitsland geen geld
verzameld kunnen worden om deze kerken te
steunen, wanneer zij de hulp van den staat moe-
ten derven?

Dit ware een schoone arbeid voor den Gere-
formeerden Bond. Daardoor kon het ook nog
duidelijk worden, wat de Gereformeerde kerken
in Duitsland over het algemeen ontbreken in
hun kerkenordening, die in overeenstemming is
met hare belijdenis.

Voor Kinderen.

WEGGEZONDEN.

Diepe teleurstelling teekende het gelaat van
Frederik, toen hij de boodschap vernam. Tegelij-
ker echter voelde hij zich verantwoordelijk en
riep uit:
„Gij doet mij onrecht. De Heere God en de
paus willen mij van de genade van den afstaat
niet uitsluiten. Maar gij alleen doet dit, om
enkele penningen, die ik niet bezit.”

De onderhandelaar maakte verlegen, temeer
daar hij in zijn hart veel voor den jongen man
voelde, dien het blijkbaar zoo ernstig te doen
was om het bewijs der vrijpraak van zonden.
Toch kon de onder-commissaris moeilijk zijn
meester afvallen. Hij peinsde een oogenblik en
sprak toen:
„Daar de helpende hand niet geheel en al
ontbreken mag, vriend, moest gij mij een gro-
schen 1) geven; dat is althans iets.”

„Een groschen, dien heb ik niet te misse-
n”, was het openhartig antwoord; „ik ben te arm
om geld uit te geven.”

De goede priester verzoonk weer in diepe ge-
dachten. Hij wist zeer goed waarom Tetzl tot
onwrikbaar op zijn stuk bleef staan. „Was niet
enkel om het, in elk geval toch kleine bedrag
dat hier kon geëischt worden. Maar zette men
de deur open, gaf men dezen jonkman den af-
laat om niet, dan had men wis en zeker bij
nenkort alle schulden die behoeftig waren, ge-
lijk tal van armen en bedelaars aan het huis.
De een voor de ander na, zou een afstaat willen
hebben, en wat den jonkman was gegeven kon
men dan toch kwalijk weigeren aan hen, die
even arm waren als hij. Tetzl echter gevoelde
in 't minst geen begeerte zoo mild te zijn; daer-
toe reidde hij niet rond. Geld en nog eens geld
was de leus, en hij zou 't dom geacht hebben
tijd en moeite voor iets anders te besteden.”

Het was een zeer lastig geval. Wel had men
hier in Annaberg de zaken om zoo te zeggen
afgedaan — maar als 't gerucht van de mildheid
in dit stedeke bewezen verder ging, zou het
elders de markt zeer bederven. Daartegenover
stond echter, dat een beslisse weigering de goede
lieden te Annaberg, die veel goetdaden hadden,
seer ontstemmen zou. Immers het stond er duide-
lijk: „Voor de armen om niet”. En brachten
zij nu een kwaad gerucht over den afstaatverko-
per, dan zou ook dit zijn zaken afbreken doen.
Dit alles overwoog de priester in minder tijd
dan we 't hier neerschrijven. Dan viel hem iets
in. Met een slimmig glimlach trok hij zijn beurs,
nam er zes penningen, d. i. een halven groschen
uit, en wilde dien onzen student in de hand
drukken, terwijl hij sprak:
„Neem dit aan, mijn zoon; het is wel niet
veel, maar toch iets. Zoo is dan toch de hel-
pende hand geboden.”

Had de priester echter gehoopt op die wijs
het eene te doen en andere niet na te laten,
daarom bedroeg hij zich.

Een hooge bloos sloeg over Frederiks gezicht,
en haastig trok hij de hand terug. Zijn oogen
fonkelden terwijl hij uitriep:
„Neen en nog eens neen! Al kon ik het, ik
zou den afstaat niet willen betalen. Ik bezit
geen penning, maar ik zou desnoods een boek
kunnen verkoopen om iets voor den afstaat te
kunnen neerleggen, maar ik doe het niet. Ik
vraag u den afstaat om niet, om Gods wil, waarop
ik recht heb. Gij zult het voor God moeten ver-
antwoorden, dat gij om een paar penningen het
heil mijner ziel gering acht. Neem u in acht!”

„Gij zijt gezond om ons in een strik te
lokken?” sprak de priester.

„Neen”, sprak de jonkman, „alleen de wensch
om Gods vergeving te verkrijgen, kon mij er toe
brengen, voor zulke groote heeren te verschijnen.”

Met verbazing had de priester die woorden
— Frederik gebruikte nu weder zijn moeder-
taal gelijk in het gevoerde gesprek — met kracht
nietgesproken, aangehoord. „'t Was” zegt ons de
geschiedschrijver „als ware de Geest des Heeren
over den jongeling gekomen”. De groote waar-
heid dat Gods genade niet voor geld of voor
onze verdienste verkrijgbaar is, begon hem reeds
duidelijk te worden, al was het licht hem nog
verduisterd door de wolken van menselijke
leeringen en pauselijke instellingen. Hij wilde
vertrekken, doch de onder-commissaris, die ont-
roerd was geworden, hield hem tegen en zei:
„Blijf nog even; ik zal zien wat ik doen kan.”

De priester, ongeduldig om met Tetzl verder
te spreken, ging naar zijn vertrek waar hij een
stuk geld uit een tasek haalde.

1) De hier bedoelde gold anderhalven stuiver.

Advertentien.

ONDERGETOOND:
THOMAS A. BERGSMAN,
ber. Pred. te St. Jac. Parochie
EN
MARIA LOUIZA YNZONIDES,
Weduwe, 23 Maart 1899.
Eenige kenningsgeving.

Na een geduldig lijden overleed heden,
zacht en kalm, in den ouderdom van 33
jaren, mijn geliefde Echtgenoot
CORNELIS HOEK,
in leven Bedienaar des Woords bij de
Geref. Kerk te Schellens.
Zwaar treft mij en mijnen twee Kin-
deren deze slag, doch de wetenschap dat hij
henenging naar zijnen Heere en Heiland
lenigt mijne smart.

Weduwe N. HOEK—
VAN DEN BERG.
Schiedam, 23 Maart 1899.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat.
No. 157.
AMSTERDAM.

Het Boek Genesis.

Uitgegeven door
JOHANNES CALVIJN.
Uit het Latijn, naar de uitgave van BAUM
CUNITZ en REUSS, in de Nederlandsche taal
overgezet door S. O. LOS, V.D.M. te De Lier,
met een inleiding van
Prof. Dr. H. BAVINCK.
Dit werk zal compleet zijn in ongeveer 30
af. à f. 0.20. De 1e af. is verschenen en bij
alle Boekh. verkrijgbaar en bij den uitgever
K. LE COINTRE,
te Middelburg.

F. LION CACHET.

**Een jaar op reis
in dienst der Zending.**
Met 80 ILLUSTRATIEN en KAARTEN.
Prijs f. 5.25.
In fraaijen stempelband f. 6.75.

BOEKHANDEL
VOORRIJEN
AMSTERDAM. HÖVEKER & WORMSER.
PRETORIA.

BOEKHANDEL
VOORRIJEN
HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.

Theologische en Wetenschappelijke Boekhandel.
BELLETRIE, Fransch, Duitsch en Engelsch. — BAEDEKERS,
TAUCHENITZ' editie. — Textbooks. — Photographien.
Neemt abonnementen aan op alle Tijdschriften in de moderne
talen. Direct verkeer met het buitenland.

ADVERTENTIE-BUREAU.
Uitgave van „Litterarische Wegwijzer”, Maandblad.
Overzicht der laatste uitgaven op het gebied van Wetenschap en
Kunst, met letterkundig overzicht. Wordt op aanvraag GRATIS
toegezonden.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributien:
Door den heer G. Frederiks te Zutphen f. 67.50;
door den heer T. Kuiper te Hilversum, uit
Ankeveem f. 5.50; door den heer A. P. J. Bruys
te Oudewater, uit Waarder f. 20; uit Langer-
gewide f. 3.50, samen f. 23.50; door den heer
J. den Boer te Almkerk f. 15.50; door den heer
A. W. de Leeuw Jr. te Schoonewoerd f. 48.50;
door J. van Mazy te Bleiswijk (1897) f. 10.
Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit.)
Van de Geref. kerk te Schipluiden f. 3.59;
van idem te Aalten B f. 22.10; van idem te
Berlikum f. 10.96; van idem te Ambt-Vollen-
bove f. 3.68; van idem te Winterswijk (halve
coll.) f. 27.061/2; van idem te Zwartsluis f. 25.16;
van idem te Noordwijk a/s (verbeterde op-
gaaft) f. 3.50.
Voor het Studiefonds:
Door den heer G. F. Taats, namens den Raad
der Geref. kerk te Rotterdam B, van de Halve-
stuiversveren. f. 100.
Voor de Medische Faculteit:
Door den heer G. F. Taats, namens den Raad
der Geref. kerk te Rotterdam B, van de Halve-
stuiversveren. f. 60;
Voor het Hospitium:
Van den heer F. f. 5.
Voor de Bibliotheek:
Van de Maatschappij van Weldadigheid:
Kaart der Stichtingen.
Van het Taalfonds: C. J. Van der Loo, De
Transvaal en Engeland.
S. J. SEEFAT,
Hilversum. Penningmeester.

P. VAN ELJK, Firma JOHANNES KRAMER & Co DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS
Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN
en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen
tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

L. S.

Deputaten Synodi voor de Gereformeerde
Kerk van Batavia en die Soerabaya, voelen
zich gedrongen er op te wijzen, dat de gezond-
heidsstoestand van **DS. A. BOLWIJN**, die een
terugkeer naar Oost-Indië minder raadzaam
maakte, goedszins het aannemen van een beroep
naar eene Kerk hier te lande belet.
Ook zijn zij bereid desverlangd inlichtingen
aangaande **DS. BOLWIJN** te verstrekken.
Deputaten voornemens:
Dr. A. KUYPER.
Mr. D. P. D. FABUS.
S. Baron VAN HEEMSTRA.
Amsterdam, 23 Maart 1899.

Verscheenen:
DE SCHOOLVRIEND.
TWEDE DEELTJE.
Naar J. DE LIEFDE bewerkt
DOOR

A. WIERSINGA en J. TER BORG.
Geïllustreerd door WILLEM STEELINK.
Prijs f. 0.85.

Hoofden van Christelijke scholen
ontvangen op aanvraag franco een
present-exemplaar.
Zie de recensien van Deel I in „Het Chris-
telijk Schoolblad”, „De Christelijke School”,
„De Standaard”, enz.

BOEKHANDEL
VOORRIJEN
AMSTERDAM. HÖVEKER & WORMSER.
PRETORIA.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gestigd te AMSTERDAM, Ketzersgracht 729.

Maatschappij Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:
Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Mr. Mr.
A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OVE.
Directie: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.
De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen
KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

BOEKHOUDER.
Gedipl. zelfstandig werkzaam, zoekt verplaat-
sing wegens gebrek aan vooruitsichten.
Brieven franco, letters L., Bureau Hermit.

Gereformeerde Kerk te Batavia.

Deputaten Synodi voor de Kerk te Batavia
en te Soerabaya brengen hiernede ter kennis,
dat **DS. HUYSSING** te Batavia in Mei a.s.
wegens redenen van gezondheid repatriëren
moet, zoodat de Kerk van Batavia alsdan zon-
der hielder en leeraar is.
Uit dien hoofde verzoeken zij ingelicht te
worden omtrent Dienaren des Woords, van wie
te verwachten is, dat zij een beroep naar die
Kerk in ernstige overweging zouden kunnen
nemen. Fchter kan alleen gedacht worden aan
wie van goede gezondheid zijn, en den leeftijd
van 40 jaar niet overschreden hebben.
Het traktement bedraagt f. 250.— 'maands,
met emolumenten ad e.c. f. 50.— per maand
in vrije woning. De overtocht wordt vergoed.
De nood in Indië is groot. De Kerk van
Batavia mag niet onverzorgd blijven.
Vinde onze roepstem dan een ernstig gehoor.
Deputaten voornemens:
Dr. A. KUYPER.
Mr. D. P. D. FABUS.
S. Baron VAN HEEMSTRA.
Amsterdam, 23 Maart 1899.

Bij JOH. YKEMA, Den Haag, is verschenen:

BLOEMEN
saamgegaard uit den hof van
Opvoeding en Ervaring.
DOOR
P. J. KLOPPERS.
Prijs ingenaaid f. 0.90. Gebonden f. 1.25.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gestigd te AMSTERDAM, Ketzersgracht 729.

Maatschappij Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:
Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Mr. Mr.
A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OVE.
Directie: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.
De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen
KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

BOEKHOUDER.
Gedipl. zelfstandig werkzaam, zoekt verplaat-
sing wegens gebrek aan vooruitsichten.
Brieven franco, letters L., Bureau Hermit.

Sedert de vorige opgave met hartelijken dank
ontvangen: Gevonden in de collecte te Wil-
devaank f. 39; idem te Middelburg C f. 1.50;
gift van A. M. te K. f. 2; ontvangen uit Kollum
f. 5; verzameld te Middelburg f. 32; gift van de
Geref. kerk te Scherpenzeel f. 2.50; verzameld
te Charlois f. 53.40; gift van N. N. te Koude-
kerke f. 10; verzameld te Vlissingen f. 32.25;
2de inzameling te Middelburg f. 20.50; verzameld
te Alblasserdam f. 28.75; idem te Zwijsendrecht
f. 38; gift van de Geref. kerk te Wierden f. 1.50;
van N. N. te Klundert f. 5; van een milicien te
Middelb. f. 0.50; nagekomen uit Zwijsendrecht
f. 10; gift van A. v. R. te N. f. 1; gevonden in
de coll. te Koudekerke f. 0.50; gift van de Jongel-
vereen. „Dorkas” te Vlissingen f. 2.50; gevonden
in de coll. te Koudekerke f. 1; idem f. 0.50; van
N. N. te Middelb. f. 0.50; van J. B. te idem f. 1;
gift van de Geref. kerk te Goes f. 5; gevonden
in de coll. te Grijskerke f. 0.50; gift van Ds.
L. v. d. K. te M. f. 1.50; nagit uit Charlois
f. 0.50; collecte te Axel A en B f. 41.40; van
enige jongedochters te Middelb. f. 4; gevonden
in de coll. te Vlissingen B f. 2.50; gift van het
zoonje van Ds. H. K. te P. f. 1; collecte Geref.
kerk te Katendrecht f. 34.40; verzameld te Delft
f. 84; gevonden in de coll. te Koudekerke f. 5.
Zoo voortgaande, zal het benodigde er nog
wel komen. Geve de Heere, dat de overvaar-
digheid niet verminderde. Dan zal binnenkort
de Geref. kerk te Antwerpen in het bezit zijn
van eene geschikte vergaderplaats. Laten we
daartoe alle krachten inspannen. Tot eere Gods!
J. C. C. VOIGT, Penningmeester.
Raamsdonk, 20 Maart 1899.

Een belangrijke nieuwe uitgave van A. H. TEN BOKKEL HUININK, te Utrecht.
**GESCHIEDENIS van het Godsdienstig
en Kerkelijk Leven in Nederland (626-1900),
door J. KUIPER.**
(Schrijver van de Geschiedenis van het Christelijk Onderwijs in Nederland.)

Keurig geïllustreerd met een 80-tal portretten en 6 platen.
Het werk verschijnt in 6 stukken, waarvan 4 in dit jaar en 2 in 1900. Prijs, bij
intekening, compleet (met inbegrip van den fraaijen premieband) f. 5.40, betaalbaar in
drie termijnen.
Het 1ste stuk, de band en een compleet stel platen, zijn bij elken Boekhandelaar voor-
handen; het uitvoerige Prospectus is kosteloos te bekomen.
Hare Majesteit de Koningin vereerde het werk met H. D. intekening.

Dagen van Goede Boodschap

DOOR
Dr. A. KUYPER.
Deel I. In den Kerstnacht. Deel III. De Paaschmorgen.
„ II. Oud- en Nieuwjaar. „ IV. Op den Pinksterdag.
4 deelen ingenaaid f. 3.60; in 4 fraaije stempelbanden f. 5.60; elk deel
afzonderlijk ingenaaid f. 1.20; gebonden f. 1.75.

BOEKHANDEL
VOORRIJEN
AMSTERDAM. HÖVEKER & WORMSER.
PRETORIA.

Boek- en Courantdrukkerij: DE ROZENV. KRIJEN & BAKELA, Amsterdam.

Dit blad wordt gere-
geerd door de admi-
nistratie van de
„Opgewekt na-
tuur”

„Opgewekt na-
tuur”

Die arme wereld!
Ze heeft geen
meer. Voor Inman
hymne in haar fee-
Paaschbloem mag
onthuilen. Al wat
hoog Getij van de
is... „Paasch-twee-
men in darterheid.
Of ge in Geref.
in Roomsche of in
maakt geen verschil
lichting” doordrong,
over het leven en
donker van den do-
gelooven nog in het
Ook doen het de
afgelegen hoeken. E
Heere onder alle v
een „klein kuddede-
den bewaart, en le-
diesleven. Maar bij
heel Europa over,
laatste kwarteeuw i
wijzen dezer eeuw i
den volgden met si
het door deze leid
wetenschap was uit
ongrijmd, en dus oo
Verrijzenis uit den
hebben de tweede-
wat verlicht en wa-
schen uitgeluid, en
Jan Rap het na et-
schen, altoos behoud
af-waren.

Ga in onze groot
grachten dan ook
aan waar de toongev
zoo ge er op de
vindt, waarin men e
aanbidding voor Je-
dooden nederknelt,
wachting overtroffen
Men is er overhu
den dood. Sterven
Welnu, laat men dan
Dan bukt men voor
heid. Of er aan de
nog iets komt, nie
rampslagheid is er
zou men dan vreeze
test tegen die vree
het graf onder bloe
tot straks de doo
bloemen op de vaalt
Uw hart heeft er
En toch, zóó en niet
drukt aller einde, e
moedwillig de lamp
geblazen.
Philosophisch ster
graven worden, ver
matte berusting, w
wereld, zich bij d
terugtrekt.
Liefst zag ze zelfs
nen, en dan keert
ding der aloude heid

Het Psalmgeza.

Het was de lente va
nog in de keuze tus
koning, Hendrik II,
weer de Pansgezinden,
den invloed van een
vorming, Diana Poit-
stapels op te richten-
ten einde zich dan te
goederen. Haar ter z
minster oppermachtige
beiden werden geryg
den voortgang der w
zes broeders uit de ma
Doch al deze tegens-
der Gereformeerden in
de vorderingen van de
machtige tak van de k
Bourbon, Anton van
Jeanne d'Albret en zij
haar toegedaan. Voort
zooda de edele Adm
parlementarissen, allen
Daarom verwondert
ken, hoezeer de Frans
gevoelde door de hoog
den godsdienst. Een
gaan verhalen.
Op de Pré-aux-Cler
wandeplaats der geest
oever der Seine vlak t